Zombor, 1895. XIV. évfolyam, 93. szám. Vasárnap, október 27-én.

ZOMBOR ÉS VIDÉKE.

POLITIKAI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kossuth-utcza 155. szám, Gergurov-féle házban, hova minden, a lap szellemi és anyagi részét illető közlemények intézendők és minden díjak fizetendők.

A bácsmegyei nemzeti párt hivatalos közlönye. Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön. Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos: Dr. MOLNÁR GYULA.

Előfizetési árak: Egész évre 10 frt. — Félévre 5 frt. — Negyedévre 2 frt 50 kr. — Egy hóra 85 kr. Egyes szám ára 10 kr., a vasárnapi szám 15 kr.

Politikai spekulácziók.

Báró Bánffy Dezső rossz szónok, de jó spekuláns.

Sőt annyira jó spekuláns, hogy az előbbi hibáját szüntelen spekulácziókkal akarja takargatni. Egy Közli Jánosnak kellene lenni, hogy mindazon eseteket, hol a miniszterelnök kisebb-nagyobb, jobb-rosszabb spekulácziókat vett igénybe.

Hogy egy nagyon közeli és egy nagyon világos példát mutassunk; mi volt az oka, hogy a zágrábiádákat nem akarták a legközelebbi ülés napirendjébe fölvenni? Tiszta spekuláczió; Bánffy által ugyanis a következőkép spekuláltatott; ha Apponyi interpellácziójára mindjárt válaszolna, akkor a közelmult események s az interpelláczió hatása alatt nem sikerülne neki tán a többség védelme mellett is, száraz lábbal átgázolni a fölháborodás vizén; ellenben, ha váratik, mig a kedélyek lecsillapulnak, Apponyi beszédjén pedig a feledés foga ráglyukakat; sokkal könnyebb lesz akkor a miniszterelnöknek a reputácziót megőrizni!

Nem kis jelét adta spekulánsi tehetségének a miniszterelnök ur a csütörtöki ülésen az interpellácziókra adott válaszokkal. Mikor az interpellácziós urak nagyrésze távol van, akkor érvel erősen — *a jelen nem levőkkel.* Mikor nincs otthon a kandur, ugrálnak az egerek! Igy, mikor az ellenfelek nincsenek jelen a válasz adásánál, s arra nem válaszolhatnak, azok hibáit meg nem czáfolhatják, s az igazságra nem utalhatnak, a miniszterelnök ur büszkén vágja zsebre a ház többségének tudomásul vételét és boldogan sütkérezik diadalma sugáriban . . . Ha aztán a t. képviselő uraknak válaszolni is tetszik a miniszterelnöki válaszra, ám tegyék; akkor már nem fognak a miniszterelnök ur gyarlóságai oly tiszta szinben föltünni, mintha mindjárt a beszéd elmondása után utal azokra az illető!

Igy történt, igy spekulálták el Drakulits interpelláczióit.

Igaz ugyan, hogy a képviselő tartozik az üléseken megjelenni, — de másrészt kevés, vagy talán nincs is a képviselők közt olyan, a ki semmi más, mint képviselő. Mindenkinek vannak elmulaszthatatlan dolgai, a melyek végett az ülésen nem jelenhet meg; s ha ez megtörténik, nem szabad a miniszterelnöknek mohón megragadni az alkalmat és akkor lépni föl.

Ezt, — ha nem is tiltanák a házszabályok, — tiltaná mindenesetre az a köteles tisztelet, a melylyel minden szónok, sőt bárki tartozik ellenfelének. És tanusitják a magyar parlament évkönyvei, hogy ily eszközökhöz még egy miniszterelnök, egy miniszter, de tán még képviselő se folyamodott.

A házszabályok megsértése végett ha szólnánk, csak pleonasmusba keveredénk; hisz Bánffy kormányzata csaknem szakadatlan lánczolata azoknak; de ily rut politikai spekulácziót nem hagyhatunk szó nélkül.

Elvégre is ha Bánffy spekulálni akar, ne legyen akkor miniszterelnök, — menjen börzeágensnek.

R—r.

Gróf Apponyi Albert interpellácziója.

Gróf *Apponyi* Albert: Tisztelt képviselőház! (Halljuk! Halljuk!) A mai ülés folyamán a tisztelt kormány (Halljuk! Halljuk!) azokról a botrányos eseményekről, melyekkel sajnálatomra kénytelenek vagyunk foglalkozni, érdemlegesen nem nyilatkozott. Történt azonban mégis egy felszólalás a tisztelt kormányelnök ur részéről, a melynek egyik tételét megnyugvással hallottam, tudniillik azt: hogy ezzel a kinos ügygyel a magyar képviselőháznak foglalkozni kell és abban állást foglalni szükséges. Ezt azért hallottam megnyugvással, mert a kérdésnek eddigi stádiumaiban a kormányhoz közel álló sajtónak egy részében nem hiányzottak olyan hangok, a melyek az egész ügyet a gyerekség szinében akarták feltüntetni, olyannak, a melylyel a parlamentnek, a magyar közvéleménynek, a komoly politikai tényezőknek egyáltalán nem érdemes foglalkozni.

De tisztelt Ház, az olyan önérzet, a mely durva megsértésekkel szemben arra a magaslatra akar emelkedni, hogy azokkal foglalkozni nem érdemes, nagyon hasonlit a félénkséghez. (Igaz! Ugy van! balfelől.) Én azt tartom, hogy nincs az a nemzeti a melynek és a mely nemzet képviselőinek ilyen természetű sérelemmel a legkomolyabban foglalkozni nem kellene. (Igaz! Ugy van! balfelől) nincs az a nemzet, a melynek nyugodnia szabad volna addig, mig ily sértések összes erkölcsi és politikai következményei elenyésztetve nincsenek. (Zajos helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Azt mondják, tisztelt Ház és az általam nagyon tisztelt horvát-szlavon miniszter ur is azt mondta, hogy az egész botrányt csak iskolás gyerekek rendezték. Hát, tisztelt Ház, először is nem tartom olyan nagyon kicsinylendő tényezőnek azt az egyetemi ifjuságot, a melynek egy része azt a merényletet elkövette. Hisz a tisztelt tuloldalon is akkor, a mikor a saját politikája mellett rendez tüntetést az egyetemi ifjuság, mindig nagyon figyelemre méltó tényezőnek fogadják azt el. (Derültség a bal- és szélsőbaloldalon.) De egészen objektive itélve a dologról, valamely nemzet serdülő intelligencziája, mely a különböző közpályának küszöbén áll és mely mindenesetre ama nemzetnek értelmesebb rétegeiből való s annak érzelmi világából meriti sasát érzelmű táplálékát, nem kicsinylendő tényező. És egyáltalán az ilyféle tüntetéseket, az ilyenféle sértéseket nem is igen szokták az oly tényezők elkövetni, a melyek a közéletben vagy a társadalomban már teljesen megállapodott és előkelő állást foglalnak el.

Ha addig várnak, mig a zágrábi érsek taszit le valamely magyar zászlót, (Derültség és tetszés a bal- és szélsö-baloldalon.) vagy a zágrábi hétszemélyes tábla testületileg vonul ki egy magyar zászló elégetésére, akkor is ilyen mértékkel mérve a dolgot, soha, a mióta a világ áll, nem volt, vagy legalább igen ritka esetekben volt zászlósértés. (Ugy van! Ugy van! a bal- s szélsőbaloldalon.) Önérzetes nemzetek sohasem kérdezték azt, hogy ki részéről, milyen sulylyal biró, mennyi beszámitás alá eső tényező részéről

Női Confectió legnagyobb választékban és legolcsóbb **szabott árak** mellett

Flesch Lipót czégnél kapható

Uri divat-áru legnagyobb választékban és legolcsóbb **szabott árak** mellett.

követtetett el állami és nemzeti jelvényeink megsértése; hanem amikor az bárki részéről megtörtént, kivánták, követelték az elégtételt, kivánták az ezen jelvények iránt köteles tiszteletnek helyreállitását. (Ugy van! a baloldalon.) És t. képviselőház, a jelen esetben sulyosbitja az esetnek természetét két körülmény: az egyik az, hogy nem egy elszigetelt ténynyel állunk szemben, hanem az ehhez hasonló merényletek egész lánczolatával (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) a melyek végig vonulnak az összes zágrábi királynapokon (Ugy van-Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) és másodszor, hogy ezek éppen ő felsége a magyar király jelenléte alkalmával történtek meg. Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsö- bal-oldalon,)

Ennyit, tisztelt képviselőház, annak az igazságnak a megállapitására — ha ugyan ebben a teremben arra szükség van — hogy merőben mellőzendő, merőben jogosulatlan és merőben helytelen, megengedem, az illetők szándékának ellenére, de következményeiben a nemzeti önérzet elaltatására és végeredményében a nemzet lealacsonyitására vezető theoria az, mely ehhez hasonló esetekkel szemben a szemhunyás, az ignorálás álláspontjára helyezkedik. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

De, tisztelt képviselőház, azt mondják, hogy az elégtétel itten összeesik az elkövetett büntetendő cselekmények büntetőjogi megtorlásával is. Amde két teljesen különböző dolog (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon) a büntetőjogi megtorlás és a politikai elégtétel. (Ugy van! Ugy van! a bal és szélső baloldalon.) A büntetőjogi megtorlás alkalmazandó a kihágásnak minden néven nevezendő nemére nézve. Hogy ha valaki akárkinek magántulajdonán vagy magánbecsületén követ el sérelmet, az is büntetőjogi megtorlás alá esik. Ez a büntetőjog megtorlás nem hozza kifejezésre a merényletnek különleges politikai természetét. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélső-baloldalon.) A büntetőjogi megtorlás nem igazitja helyre azt a benyomást, a melyet ilyen merényletnek elkövetése arra a lakosságra, annak szemlélőire és mindazokra, a kik arról értesültek, tett. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) De a büntetőjogi megtorlás még az elrettentés eredményét sem hozza létre, mert azok, a kik valamely fanatizmus által vezéreltetve politikai természetű merényleteket követnek el, a büntetőjogi megtorlástól nem rettennek vissza; hiszen láttuk, ebben az esetben is, hogy a zágrábi egyetemi polgárság köréből önként jelentkeztek olyanok, a kik bünészesekül akartak elfogattatni, látjuk, hogy a bécsi egyetemen tanuló horvát ifjuság egy része, és pedig jó nagy része, daczára annak, hogy a vizsgálat megindittatott ama „szerencsétlen, félre vezetett zágrábi ifjak“ ellen és a megtorlás szigorában nem kételkedik senki, mégis kifejezte rokonszenvét és hozzájárulását. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.)

A dolog természetéből folyik, hogy itt a megzavart állami és közjogi rendet a tetteseknek büntetőjogi megfenyitése nem állithatja helyre, (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon) a politikai és erkölcsi következményeket el nem háritja sem magában a nemzeti önérzetben, sem a következményekben, és nem is rettent vissza hasonló merényletek elkövetésétől. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Ezért van az, tisztelt képviselőház, hogy minden ilyen ténynél az elégtételnek természete a tettes büntetőjogi megfenyitése mellett, a mely magától érthetőleg szükséges, abban áll, hogy valamely eklatáns, valamely a lakosságnak képzelő tehetségére és szivére benyomást gyakorolni alkalmas tény által helyreállittassék és kifejezést nyerjen a tisztelet azon zászló és azon szinek iránt, melyek a megsértést szenvedték. (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.) És addig, tisztelt Ház, mig a Zágrábban történt eseményekért ily természetü elégtételt valamely modon, valamely alakban nem vettünk magunknak, addig annak politikai és erkölcsi következményei elháritva nem lesznek. (Ugy van! Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.)

Szántszándékosan használom azt a kifejezést, hogy addig, mig elégtételt nem vettünk, mert hiszen látom, hogy jó akaratu körökben is az a felfogás létezik, mintha Magyarország Horvátországtól oly természetü elégtételt kérne, kivánna vagy követelne, mint a minő a nemzetközi érintkezésben két független állam közt kérhető vagy kivánható volna, ha például franczia területén az angol zászló megsértetnék.

Hát, tisztelt Ház, ezért is fontos az elégtétel és annak kellő alakja, mert hiszen a zágrábi községtanácsban előfordult dolgokból meggyőződhetett mindenki arról, hogy még ott is, ahol fel nem tehető más, mint jó szándék, a közjogi helyzetre, a történt tények politikai jellegére nézve oly ferde fogalmak uralkodnak, hogy nemcsak a rosszakaratuakkal kell ez alkalommal éreztetni a magyar állam sulyát, hanem hogy még a jóakaratuakat is fel kell világositani arról, ami itt tulajdonképpen fennforog. (Élénk helyeslés balfelől.) Azt olvasom ugyanis a zágrábi községtanács utolsó üléséről szóló jelentésben, a melyet a mai lapok közölnek — és oly formában közölnek, hogy az szószerinti reprodukciója a Zágrábban történteknek — hogy a tisztelt polgármester, aki az elégtételadásnak azt a nemét, amelyre a zágrábi községtanács magát indittatva érezte, inditványozta, a következő kifejezéseket használta: „igen sajnálatos esemény történt, amelyet egyetemi polgárok idéztek elő, megégetve a Jellasich-téren magyar testvérnemzetünknek zászlóját.“ (Mozgás a bal- és a szélsőbaloldalon.)

Tisztelt Ház, én követve egy általam annyira tisztelt férfiu tanácsát, mint a minő Josipovics miniszter ur, de nemcsak az ő tanácsa folytán, hanem saját hazafiságom, nemzetem jól felfogott érdekének sugallata alatt is, hogy ott, ahol jóindulatot látok, nem akarom merev visszautasitás és érdek kifejezések használatával a fejlődő jóindulatnak gyenge plántáját is kiirtani. De kénytelen és köteles vagyok megmondani, hogy a zágrábi községtanács e jóindulatu fellépésében oly teljes félreismerése rejlik a magyar-horvát viszonynak, oly teljes félremagyarázása a történteknek, oly teljes nem ismerése annak hogy a magyar zászló nekik mit jelent: hogy ez is egyik bizonyitéka annak, mennyire szükségesek a félremagyarázhatlan, eklatáns tények, természetesen nem csupán az ez esetben nyerendő elégtétel terén, hanem következetesen folytatandó politika terén, de a mostani esetre nézve is, a végett, hogy at jóindulatuaknál is létező ferde felfogásoka helyreigazitsuk.

A zágrábi községtanács jóindulatu tagjai sem látszanak tudni, hogy a magyar zászló nem egy testvérnemzet zászlója, hanem az ő zászlójuk is, hogy ez a magyar birodalom, a magyar állam zászlója, (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon) a melyet nem helyettesit náluk a horvát tartományi zászló, hanem a mely mellett csupán meg van engedve a törvény értelmében a horvát-szlavon zászlót használni. (Ugy van! ba elől).

If

TÁRCZA.

Alfréd házassága.

Irta: *Baedeker.*

Találkozván Emődy Alfréddal, akit nem láttam már ezer esztendeje — azaz három hónapja, — szemrehányást tettem neki, hogy nem látni most sehol. S arra buzditottam, jőjjön el este a Chicagó-kávéházba, ahol annyi vig órát töltöttünk már együtt.

Komolyan és határozottan azt felelte:

— Lehetetlen.

— Hát hol a pokolban töltöd el az estéidet? — kérdém tőle.

— A feleségemnél, — válaszolta ő kurtán.

— Hát megházasodtál? — kérdeztem álmélkodva.

— Ha nem házasodtam volna meg, akkor nem tölthetném az estéimet a feleségemnél, — felelt Alfréd hosszasabban és nem minden logika nélkül.

Igaz! Igaz! De hát hogyan történhetett ez? Emődy Alfréd megházasodott! Könnyebben hittem volna, hogy Agliardi nuncius megszöktesse Carola Ceciliát, mint azt a lehetetlenséget, hogy Alfréd megházasodott.

Igen csinos, vagyonos és egészséges fiatalember volt. Már amennyiben a harmincznégy esztendős öregurakat fiatalembereknek szokás nevezni. Nem volt hát a házassága ellen semmi komoly akadály, se tiltó, se bontó, csak épen az egyénisége. De ez aztán nagy akadály volt. Az arcán olyan különös örök-garszóni vonások mosolyogtak, amelyek a legélénkebben tiltakoztak minden házassági ajánlat ellen, s a járásban és minden mozdulatában volt valami olyan bursikóz, olyan nőtlen-tempó, hogy a legjobbszivü közbenjárók se merték soha házasságra biztatni. Minden szavából, amit szólott, kihangzott az az elhatározás, hogy csak az oldalrokonok fogják megtört szivvel siratni, ha meghal.

Különös mindenesetre, hogy volt Európában egy fiatalember, elegendő évi jövedelemmel, csinos alakkal és bajuszszal, sőt egy kevés espritvel is, — aki még soha házassági ajánlatot nem kapott. Ez a ritka madár, ez a fehér holló Emődy Alfréd volt. Nőknek tudvalevőleg minden eszükbe, jut, de az nekik sem jutott eszükbe, hogy Emődyt házasitsák. Pedig ők, a római pápát kivéve, mindenkit házasitanak. Olyan hatást tett rájuk Alfréd, mint aki nem való házasságra. El se tudták képzelni férjnek.

Önök, akiknek több irói képességük van, mint nekem s akik csak azért nem irnak, mert ez önöknek igy kényelmesebb, önök bővebben is megrajzolhatják maguknak ezt az érdekes alakot, akit nősülésre még senki alkalmasnak nem nézett s aki most egyszerre egészen komolyan azzal a kifogással marad el a kávéházból, hogy — isten csodája! — megházasodott. Nekem pediglen engedjék meg, hogy egy kissé magamhoz térhessek s megkérdezhessem a barátomtól, hogy:

— Miként történhetett ez?

Meg voltam győződve, hogy valami nagyon regényes történetet fogok hallani.

De csalódtam. A következőket beszélte el:

*

Ezelőtt három hónappal ép oly kevéssé gondoltam arra, hogy megházasodjam, mint arra, hogy udvaroljak az angol királynőnek, vagy hogy nőül vegyem az orleansi szüzet.

De közbejött a párisi utazásom. Azaz nem jött közbe, mert elmaradt.

Az 1868: XXX. törvényczikk 69. §-a ugyanis világos szavakkal azt mondja, hogy „mindazon alkotmányos jogok és alaptörvények, a melyeknek élvezete és oltalma a multban Magyarországra és Horvát-Szlavon országokra egyiránt kiterjedt s ez egyezménynyel nem ellenkeznek, továbbra is a magyar korona országai közös jogainak és alaptörvényeinek tekintetnek“. Tehát továbbra is a magyar korona összes országai közös alaptörvényei közé tartozik az 1848. XXI. törvényczikk, a mely a magyar nemzeti szineket jogaiba visszahelyezi és minden középületen ennek használatát imperative kiköti; mert ezt a törvényt az 1868. XXX. törvényczikk nem változtatta meg, hanem csak annyiban módositotta, vagy inkább annyiban precizirozta, a mennyiben Horvát-Szlavon országoknak a saját területükön, tisztán belügyeikben s saját országuk szineit és czimerét is szabad használniok, ez utóbbit azonban mindig szent István koronája alatt.

Láttuk tehát, tisztelt Ház, milyen az eszmezavar még a jó indulatu körökben is; és hogy ha ezekben a körökben is ilyen a közjogi felfogás, akkor nem kell csodálkoznunk a felett, hogy azután az a felbujtogatott, az a rossz és ferde közjogi oktatás által rendszeresen félrevezetett ifjuság a magyar zászlót valami idegen zászlónak tekinti és a magyar nemzet iránt táplált rokonszenve vagy ellenszenve szerint vél vele elbánhatni. Azért nem lehet elégtételül elfogadni azt, ha a horvát közvéleménynek az a része, mely véletlenül jó indulattal méltóztatik viseltetni Magyarország iránt, megint rokonszenvet mutat a magyar testvérnemzet zászlója és szinei iránt, hanem az elégtétel csak abban áll, ha a magyar zászló ott, a maga törvényes jogaiba viszahelyeztetik. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon).

Amde tisztelt Ház, nem tudom, vajjon a tisztelt kormány szándékozik-e ilyen irányban valamit tenni. Ha ez a szándéka fenforog, ha ezt a szándékát nyilvánitja, hát akkor azt fogom mondani: mieux vaut tard que jamais és a megnyugvásnak egy bizonyos nemével fogom venni nyilatkozatát.

Azonban már eddig is történtek a kormány részéről ez ügyben sulyos mulasztások, a melyeknek magyarázatát a tisztelt kormánytól kérnünk kell, és ha — a mint tartok tőle — lehetetlen lesz azoknak elfogadható magyarázatot adni, a felelősségre vonásnak kötelessége áll be reánk nézve. (Élénk helyeslés. Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.)

Tisztelt Ház! Emlitém bevezetőleg, hogy mindezek a merényletek a király ő felségének Zágrábban időzése alatt történtek; történtek kombinálva a loyalitás egy oly fajtájának és elágazásának a nyilvánitasával, a mely loyalitást az alkotmányos magyar király el nem fogadhat (Ugy van? balfelől-). Ebből a szempontból, de egyáltalán egész politikai helyzetünk megszilárditásának szempontjából a politikai eszély követelte volna azt, hogy ő felségének magyar tanacsadói éppen ennél az alkalomnál kérték volna meg ő felséget, hogy a megsértett magyar szineknek, a magyar zászlónak az őt megillető fényes, félreérthetlen elégtételt ő maga kegyeskedjék megadni. (Ugy van! Ugy van! balfelől.) És én sulyos politikai mulasztásnak tartom azt, hogy a korona magyar tanácsosai királyunknak mindegyikünk által tisztelt alkotmányos érzületét, a törvényekhez való hü, törhetlen ragaszkodását, a magyar nemzet iránti jóindulatát fel nem használták arra, hogy maga a koronának hatalma, a koronának erkölcsi tekintélye sujtsa porba mindazokat a merénylőket és bujtogatókat, a kik a magyar állam egysége ellen törnek. (Igaz! Ugy van! Élénk helyeslés a bal- és a szélsőbaloldalon.) De, tisztelt Ház, ha már ez nem történt — pedig már ez a negativ hiba önmagában véve elég sulyos — ha már ez nem történt, nem lett volna szabad a magyar kormánynak hozzájárulni oly királyi nyilatkozatok tételéhez, a melyek egyenkint és a maguk összeségében nem azt a benyomást teszik arra a lakosságra, mintha a magyar király nagyon komolyan venné és királyi érzelmeinek egész hevével és egész királyi tekintélyével megtorolná a magyar nemzeti szineknek megsértését. (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Tisztelt képviselőház! A magyar szinek megsértése nem egyszer történt; (Igaz! Ugy van! a bal- és szélsőbaldalon.) történt botrányt okozó módon kétszer. Az első ilyen sértés után, mely zászlónak a diadalkapuról való erőszakos eltávolitásában állott, a tisztelt kormány beleegyezett, hogy ő felsége a zágrábi közintézetekben látogatásait folytassa, a zágrábi községi testületet fogadja a nélkül, hogy erről a tényről nyilatkozataiban egy szóval megemlékeznék, sőt a lehető legmelegebben fejezte ki megelégedését a zágrábi látogatás alatt tapasztalt benyomásokról. És az első ilyen eset után azt a mulasztást, a mely — talán felesleges azt a magam részéről is hangoztatni, egyedül a kormánynak felelősségét invonválja — (Élénk helyeslés a bal- és szélsőbal felől.) mondom — az első mulasztást, az első ilyen természetü tény után talán indokolni lehetett azzal a reménynyel, hogy a tény elszigetelve fog maradni; de mivel lehet, nem mondom igazolni, de csak menteni is azt, hogy mikor az első mulasztás gyümölcseként a merényletek tovább folytak és egy világra szóló botrányban végződtek, még akkor is a kormány ő felségének olyan királyi kéziratot hozott javaslatba, vagy belenyugodott annak kibocsátásába — melyben az összbenyomás, a kidomborodó mozzanat ő felsége legmagasabb megelégedésének nyilvánitása a tapasztaltak fölött, a lakosság példás magatartása, loyalitásának tüntető áradozásai felett. Ez a legfelsőbb kézirat azután csak egy mellékes mondatban, amely mondatnak értelme nem is világos, beszél a büntetendő cselekményről. E mondat szövegéből senki sem tudhatja, hogy melyik büntetendő cselekmény az, melyre itt czélzás történik, mert hiszen büntetendő cselekmény volt a szerb egyházi zászlónak megsértése is a tüntetők által, de mellesleg emliti azt a büntetendő cselekményt, legyen az akár a magyar zászlónak megsértése, sőt remélnem kell, hogy nem ezt értette alatta, mert akkor nem mondhatná, hogy ez a tény nem zavarta meg a lakosságnak példás magatartását, azt a harmonikus benyomást, melyet a zágrábi fogadtatás gyakorolt. (Ugy van! Ugy van! Elénk tetszés balfelől.)

Ivánka Oszkár: Magyarország zászlója a királyé!

Gróf *Apponyi* Albert: Helyesen jegyzi meg közbeszólott tisztelt képviselőtársam, hogy Magyarország zászlója a királyé (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon) a király honvédségének zászlója és azé a magyar államé, azé a magyar nemzeté, melynek feje, melynek képviselője a király. (Ugy van! a bal- és szélsőbaloldalon.) Ismételten kijelentem tisztelt Ház, hogy ismerve ő felségének a nemzet iránt mindenkor tapasztalt jóindulatát és alkotmányos érzületét, lehetetlen, hogyha egy olyan kormány áll mellette, mely őt a helyzet sulya iránt felvilágositja, mely neki a kellő javaslatot meg tudja tenni, mondom, lehetetlen, hogy ő felségénél

---

Bocsánat! Mégis közbejött. Másnap kellett volna elutaznom s bucsulátogatást tettem Zelényiéknél.

Zelényiné, tudod, az unokanővérem. Ott találtam nála — mert épen jour-ja volt — még egy falka nőrokont, köztük Arday Irénkét is, egy harmadizü cousine-t, akit mindig kislányszámba vettem.

Nem időztem soká, mert még pakolnom kellett és bucsuznom egy hölgytől, akihez szorosabb kötelékek füztek, mint a cousinejaimhoz. Mikor a hölgyek egy kissé kiirigykedték magukat, s mindannyian kijelentették előttem, hogy örömest jönnének velem, fölkeltem és bucsuzni kezdtem. Zelényiné odatartotta elém a száját, s én egy igen diszkrét rokoni csókot helyeztem el az ajkain, melyek érett cseresznyék édességével mosolyogtak rám. Magam se tudom, hogy hogyan történt, rokoni szeretetből-e vagy pajkosságból, elég az hozzá, hogy rendre csókoltam a többi másod- és harmadizü cousineokat is. Ha az ember négy hétre elutazik az olyan rokonoktól, akiket néha hat hétig se lát, akkor méltányos, hogy csókolódzék velük. Legutoljára maradt Arday Irénke, aki igazán nem tartozott a legközelebbi atyámfiai közé . . . Mégis csupa udvariasságból — csak nem sérthetek meg egy ilyen derék leányt! — megcsókoltam őt is.

Barátom! Ez egészen más csók volt, mint a többi . . . A lány ajkai odatapadtak az enyéimhez, s alig tudtak megválni tőlük. A csók botrányosan sokáig tartott. Mikor vége lett, a többi cousine-ok és procousineok nevetgélve néztek össze, Irénke piros volt, mint . . . mint — honnan vegyek hamarjában egy hasonlatot? — mint a pipacs és kirohant a szobából.

Én is ugy éreztem magam, mint ha ki lennék pirulva. Nagyon melegem volt.

Még egyszer jó utazást kivántam, mert zavaromban azt hittem, hogy a hölgyek készülnek Párisba és nem én, s aztán elrohantam. Mint az ilyenkor történni szokott, csak a lépcsőkön vettem észre, hogy ott feledtem a sétapálcámat. Vissza kellett értte mennem az előszobába, a hol a sok női antuká között rá is akadtam. A mint lefelé bandukolok vele a lépcsőn, valami különös csókizzel a számban, fölülről ruhasusogás hangzik felém, az a különös selyemzaj, mely sohase hagyja egészen hidegen az embert. Visszatekintek, — Irén jött utánam.

Bevártam,

— Hazamégy? — kérdem.

— Haza, — felelte ő, s ismét kipirult.

— Elkisérlek, — mondtam én.

— Nem fogsz megkésni a pakolással?

— Nem.

Leértünk a lépcsőn, s egy ideig szótlanul haladtunk egymás mellett.

— Haragszom rád, — szólalt meg egyszerre Irén. — Nagyon haragszom rád. Olyan zavarba hoztál ma . . .

— En?

— No igen, azzal a . . . csókkal.

— Oh, rokonok között . . . S aztán mindannyit megcsókoltam.

— Igen, de . . .

— Micsoda de?

Zavarba jött. Tudod, fiatal leányok könnyen jönnek zavarba, még akkor is, ha kevésbbé kényes témáról van szó, mint a csók.

Bevallom, hogy gyönyörködtem a zavarában, és ismételtem a kérdését:

— Micsoda de?

— Hát . . . hát . . . az nem volt rokoni csók.

el nem ért volna oly nyilatkozatot, melynek czélja, melynek határozottsága, melynek minden félreértést kizáró jelentősége, nemcsak azt a botrányt orvosolta volna erkölcsi következményeiben, hanem egyszersmind a korona tekintélyét latba vetvén, a magyar állami egységnek megvédésében egy óriási politikai eredményt jelentett, (Élénk éljenzés a bal- és szélsőbaloldalon) holott ellenkezőleg annak elmulasztása bátoritás az országban működő minden felforgató elem számára. (Élénk helyeslés a bal és szélső baloldalon.) Bátoritás annál inkább, mert e téren bizonyos szomoru következetességgel találkozunk. (Ugy van! a baloldalon.) Ő felsége nyilatkozatai, midőn az ország lakosságának oly elemei között jelenik meg, melyek bizonyos izgatásoknak vannak kitéve, mindenkor megtartják a törvény korlátait; de őszintén meg kell mondanom, fájdalommal kell bennük nélkülöznünk azt a határozottságot, azt a melegséget, melyet más alkalommal tapasztalunk és mely a koronának nem csak törvényes hatalmát, hanem az ország népei előtt birt roppant tekintélyét is latba veti a magyar nemzet állami egységének érdekében. (Élénk helyeslés a bal és szélsőbaloldalon.)

Ezek azok a momentumok, melyek ez ügy jellegét megállapitják és melyek miatt szükséges azzal foglalkozni. Én most nem beszélek arról a politikai háttérről, melyből e konkrét esetek kidomborodnak, vagyis helyesebben szólva: melylyel összekeveredtek, arról az egész politikáról, mely a magyar nemzeti jogoknak s a magyar nemzeti önérzet követelményeinek érvényesitésében való lealkuvást tekinti az államférfiui komolyság, az államférfiui nagyság kriteriumának. (Élénk helyeslés a bal és szélsőbalon.) A kérdés ez oldalaról, a baj e mélyebb gyökeréről más alkalommal fogok szólni. Most oly téren akarok maradni, mely, bárminők legyenek is köztünk az általános politikai diferenciák, kell, hogy mindnyájunk között közös legyen: tudniillik a magyar zászló, a magyar szinek, most egy konkrét esetben történt megsértéseért nyerendő elégtétel; tudniilik annak a homálynak eloszlatása, melyet az ő felsége tanácsosai által javasolt nyilatkozatok ez egész ügyben terjesztenek és melynek eloszlatasa a korona és a nemzet iránti kötelesség. E komoly elháritásától nemcsak annak az erőnek megnyerése függ, mely a nemzet és a korona teljes erkölcsi szolidaritásában rejlik, hanem attól függ a nemzet és a korona közötti bizalom teljessége is.

Ez okoktól inditatva bátorkodom a következő kérdéseket intézni a kormány elnökéhez, kérve, hogy válaszszal ne méltóztassék késni, mert a kérdés magasabban áll, mint bármely párttaktika, vagy párton belül folytalható intrika. (Ugy van! a baloldalon.) Az ország érdeke nem engedi, hogy azt agyonhallgassuk, de azt sem, hogy halasztgassuk, hanem követeli, kogy azt minél előbb rendbe hozzuk. És ha a tisztelt miniszterelnök ur Kosuth Ferencz tisztelt képviselőtársam nagyon tárgyilagos és nagyon higgadt felszólalására azzal a formai kibuvóval él, hogy ő nem nyilatkozik rá, mert benne a házszabályok megkerülését látja, tehát én megkinálom őt a házszabályok átlal parancsolt alakban szerkesztett interpellacióval és ismételve kérem, — nem a magam, hanem az ország és és nemzet érdekében, hogy ezt a dolgot ne engedje elhuzódni, hanem a válaszokat adja meg mentől előbb, hogy ezt a bajt, ezt a botrányt orvosolhassuk, ha lehet: vele — nem tesznek ellene kifogást — de ha kell ellene. (élénk helyeslés és taps a bal- és a szélsőbaloldalon. Olvassa az interpellacióit.)

Interpelláczió a magyar királyi miniszminiszterelnök urhoz a zágrábi események tárgyában.

1. Minő lépéseket tett a miniszterelnök ur abban az irányban, hogy a magyar szinek ismételt megsértéseért olyan elégtétel vétessék, mely ama szinek törvényes tekintélyét Horvátországban is biztositsa?

2. A miniszterelnök ur előterjesztésére történt-e az, hogy a magyar zászló első megsértése után tett királyi nyilatkozat e tényrek minden emlitése nelkül a legmelegebb hángon fejezte ki a legmagasabb megelégedését a zágrábi látogatás lefolyása felett?

A miniszterelnök ur előterjesztésére adatott-e ki az ellenjegyzés nélkül megjelent királyi kézirat a horvát bánhoz, mely a a magyar zászló második megsértése után is ugyanazt a legmagasabb megelégedését fejezi ki, ama zászlósértést pedig csak mellesleg érinti, mint valami jelentéktelen eseményt, sőt oly módon, hogy a szövegből nem is világos, vajjon a legfelsőbb királyi kézirat feddő szavai valóban a magyar zászló megsértésére vonatkoznak-e?

3. Ha a miniszter elnök urnak ezekre a legfelsőbb nyilatkozatokra nem volt befolyása, mivel indokolja állásából folyó egyik legfőbb kötelességének ilyen elmulasztását?

Ha pedig azok az ő tanácsára történtek, mivel indokolja azt, hogy nem tett ő felségének olyan előterjesztést, melynek alapján a magyar, király sértett érzelme erejében meglatkozván, a koronának abbeli hivatása, hogy ő az állami és nemzeti méltóság legfőbb őre, félreérthetetlenül érvényesült éz igy az állam egysége ellen irányitott minden bujtatás a királyi tekintély egész sulyával elfojtatott volna, a helyett ennek elmaradása ama bujtogatásokat bátoritja? (Élénk helyeslés és taps a baloldalon. Felkiáltások: Haljuk a miniszterelnököt!)

A válasz, melyet erre br. Bánffy Dezső a f. hó 25-iki ülésen móndott, egy csöppet nem tisztázta a dolgot és egyáltalában nem találtuk benne, a mit még tőle is elváltunk volna, a magyar zászló becsületének helyreállitását, Az, a mit a miniszterelnök szőrszálhasogatásig menő aprólékossággal elmondott, csak hiábavaló okoskodás volt. Beszélt a miniszterelnök uti tapasztalatairól, a melyekből ugyancsak nem vesszük ki a helyzet tisztaságát, majd aztán a zászló elégetésre térve azt a banális állitást tette, hogy az tulajdonképen nem is a magyar zászló volt, hanem piros, fehér meg zöld vászonból összevarrt valami, a minek elégetése nem követel elégtételt.

Nagy zaj, ellentmondó megjegyzések egész vihara tört ki erre. Az elnökre kiabáltak, hogy utasitsa rendre a miniszterelnököt a ki a felháborodás hatása alatt megigérte, hogy elég fog tétetni a büntetőjóg határain belül.

A válasz után a bán felelt Pázmándy interpellacióra, utána Apponyi emelt szót. A kormánypárt, mely generálisának ily leveretést nem nézhet te nyugodtan, lezugta Apponyi érveit, a ki beszédje végén a választ nem vette tudomásul.

A miniszterelnöki válaszok.

— Drakulits Pál interpellacióira. —

Bánffy báró miniszterelnök a f. hó 12.-i ülésen válaszolt Drakulics két interpellacióra. A válasszal lapunk más helyén foglalkozunk; itt csupán, hogy kiki megitélhesse a választ, azokat egész terjedelmében közöljük; megjegyezve még azt, — a mi különben tán fölösleges is, — hogy a ház többsége mindkét választ tudomásul vette.

A szerb egyházi kongreszszusra vonatkozó interpellacióra a következőket válaszolta a miniszterelnök:

T. ház! (Halljuk! Halljuk! Mozgás a baloldalon. Felkiáltások: Nincs itt Drakulics.)

Az interpellacióra a minlszterelnök, kihez a szerb kongresszusi ügyek tartoznak, már május hó folyamán válaszolni kivánt. Akkor Drakulics képviselő ur nem volt jelen; a választ elhalasztani kellett. Később Drakulics képviselő ur interpellacióját ismét válaszolni kivántam, azonban Drakulics képviselő ur, ki akkor Szegeden volt elfoglalva, (Derültség) egy levélben az iránt keresto meg a közoktatási minisztert, hogy interpellacióját megint elhalaszszam.

Ilyen körülmények között nem érzem magam indittatva arra, hogy most már harmadizben kivánván felelni, ezt meg ne tegyem. (Általános helyeslés.) Különben azt hiszem, erre jogom is van, (Helyeslés) eltekintve attól, hogy már Ugron képviselő urnak jeleztem, hogy kötelességemnek tartom, — és ettől el nem térek, e hó folyamán függőben levő interpellacziók legnagyobb részére válaszolni. (Halljuk! Halljuk!)

T. ház! Drakulics képviselő ur a gör. keleti szerb egyházi kongresszus egybehivása és az ezen kongresszus által alkotott szabályrendeletek jóváhagyasa tárgyában interpellált. Interpellacziójának első pontja azt tartalmazza, hogy mi az oka annak, hogy a magyar kormány a szerb egyházi kongresszust összehivni nem engedi, illetőleg a szerb patriarchának erre vonatkozó kérését ő felségéhez azon nézetének kifejezésével terjesztette fel, hogy a kongresszus nem volna engedélyezendő.

Az tényleg igy van. (Felkiáltások a baloldalon: Miért?) A magyar miniszterelnök, a ki a szerb egyházi ügyekkel foglalkozik, a törvény, és az érvényben levő, ő felsége által jóváhagyott szabályrendelet értelmében, az iránt tett a királyhoz előterjesztést, hogy a kongresszus egybehivása ne engedélyeztessék. Egyetértésben van e tekintetben az illetékes vallás- és közoktatásügyi miniszterrel és a horvát bánnal is.

A tényállás az, hogy eltekintve attól, hogy az előző években tartott kongresszusok folyama alatt nemzetiségi és felekezeti igen éles ellentétek merültek fel és különösen az utolsó kongresszus feloszlatandó volt — mondom, ettől eltekintve nem tartja a kormány lehetőnek egy ujabb kongresszus összehivását engedélyezni addig, mig a kongresszusra forditott régi költségek az illetékes szerb egyházközségek által az egyházi alapoknak meg nem térittetnek. (Helyeslés jobbfelől.) Mert t. ház, ha a szerb egyház óhajtja, hogy a törvények értelmében biztositott autonom jogával kongresszusát megtarthassa, akkor gondoskodjék azon költségek fedezéséről is. (Helyeslés jobbfelől.) Az előző időkből 97108 frt 71 kr. van az egyházi alapoknak megtéritetlenül. A kormány nem vállalhat felelősséget azért, hogy az összehivandó kongresszusnak körülbelül 24000 frtnyi költségét ehhez hozzácsatolva, az egyházi alapvagyonnak egy ily beláthatatlan időig vissza nem térülhető rövidülését idézze elő. (Helyeslés jobbfelől.) Ha tényleg a kongresszusra az egyház szempontjából oly nagy szükség van, az illetékes és arra köteles egyházközségek hozzák össze az összeget és ha az összeg rendelkezésre áll, talán eltekintve bizonyos határig a künnlevő költségek megtéritésétől, a kongresszus összehivását a kormány javaslatba fogja hozni, és biztositom a házat, hogy egyáltalában nincs a kormánynak érdekében a kongresszus, összehivása elé nehézségeket görditeni, mert példaképp áll előttünk a beocsini czementgyár esete, melyre egy másik, még a mai napon adandó feleletemben térendek ki és a mely igazolja, hogy a kongresszus megtartása ellen a kormánynak már a felelősség megosztása tekintetéből nem lehet kifogása, tehát hacsak módjában lesz és a költségek rendelkezésre állanak, az összehivás iránt intézkedni fog. (Helyeslés jobbfelől.)

Arra a kérdésre, hogy az utolsó kongresszus által alkotott szabályrendeleteket mért nem hagyja jóvá a kormány, válaszolom, hogy ezek a szabályrendeletek részben már jóvá vannak hagyva, és a jóváhagyási intézkedések nem tavasz óta mostanig történtek, de már előzőleg folyamatban voltak, ugy, hogy ha tavaszszal felelhettem volna Drakulics képviselő urnak, hihető eg akkor is azt felelhettem volna, hogy ez már befejezett dolog, és a szabályrendeleteket igen is jóvá vannak hagyva, és pddig a szerb metropolita területén lákó görög-keleti szerb papság özvegyeinek és árváinak nyugdijalapjáról, továbbá a görög-keleti szerb nemzeti egyházi tisztviselők és tanárok nyugdij, jazásáról szóló szabályrendet. Ezek jóvá lévén hagyva a mostani, szept. 26-áre összehivott püspöki zsinat tárgyalta ezeket és végrehajtásuk iránt intézkedett is. Igaz, ugy áll az, hogy bizonyos késedelmezés volt a dologban, és ezt indokolja az a körülmény, hogy ezen ügyek minden egyes esetben ugy a vallás és közoktatásügyi miniszterrel, mint a horvát bánnal is közlendők levén, a lebonyolitás hosszabb időt vett igénybe. Magam részéről azonban miniszterelnökké történt kinevezésem után azonnal kezembe vettem a kérdést, mint méltóztatnak látni, le is bonyolitottam és most e két szabályrendelet tekintetében a dolog rendbe is van hozva. (Helyeslés jobbfelől.)

Van azonban két szabályrendelet, a melynek jóváhagyása még nem történt meg: az egyik a gö-

kel. szerb plébániai és zárdai papság, a püspökök és a patriarcha javavalmazásáról, a másik a gör.-kel. szerb autonom iskolákról szóló szabályrendelet. Ezen szabályrendeleteket azonban nem lehetett jóváhagyni, mert kapcsolatban lévén az egyházi alkotmánynyal, szerves összefüggés lévén ezek közt, nem tartotta a kormány lehetőnek, hogy e két szabályrendelet jóváhagyását a felségtől kérje, mielőtt maga az alapszabályrendelet, mely az egyházi alkotmányt tartalmazza, megalkotva nem lesz. Erre fogunk törekedni és első sorban a szerb egyházaktól függ, hogy a kongresszus összehivható legyen. Mihelyt az összehivatik és az egyházi alkotmány megalkottatik, azonnal lehető lesz ezen két szabályrendelet jóváhagyása iránt is ő felségének előterjesztést tenni. (Helyeslés jobbfelől.) Kérem, ezen válaszomat méltóztassék tudomásul veni. (Helyeslés.)

A beocsini zárdajavakról pedig a következőképen beszélt: Elismeri, hogy minden szerződésre nézve, mielőtt az a király ő felségéhez felterjesztetnék, az autonómiai szabályok szerint a kongresszusnak is be mutatandók jóváhagyás végett. Részletesen előadja a dolog históriakumát, és azt vitatja, hogy a kongrésszuson kivül minden forumon keresztül ment a szerződés. Majd igy folytatja:

Kétségtelen, t. ház. hogy a kongresszusi szabályzattal ez ellenkezik; azonban tény az is, hogy a miután a kongreszusok időközönkint szoktak csak összejönni, már előző időben merültek fel esetek, midőn ezen szabályzattól eltérni kellett. És például itt ezen alkalommal csak négy ügylet fekszik előttem — ha méltóztatnak kivánni, betekinthetők, — a hol, tekintettel azon körülményre, hogy a kongresszus együtt nem ült, maga a kongresszusi választmány helyezkedett azon álláspontra, hogy szerződést kell létrehozni, nehogy károsodást szenvedjenek az illető alapok, felterjesztések tétettek ő felségéhez jóváhagyás végett a miniszterelnök utján.

Tehát még precedenter állottak és állanak a magyar kormány előtt, melyek igazolják, hogy kivételes esetekben eladások és ily jogügyletek ő felségének jóváhagyás végett felterjesztettek

Miután a magyar kormány nem engedte meg a kongresssus megtartását, miután épp a kormány ennek következtében a felelősség tudatával birt, hogy a zárdának nagyobb kárt és rövidülést ne okozzon, a miniszterelnök kötelességének tartotta a vallás- és közoktatásügyi miniszternek, valamint, minthogy Beocsin horvát területen van, a horvát bánnak is meghallgatásával, ő felségéhez előterjesztéssel élni és ő felségét kérni, hogy ezen szerződési véglegesitse illetőleg jóváhagyja.

A királyhoz tett felterjesztésemben elmondottam az előzményeket; egész részletesen előadtam, hogy itt egy kivételes intézkedésről van szó; előadtam, hoey kötelességünk a felelősséggel számolni, a mennyiben kivételes eltérésről van szó a szabályzattól; de hb ezen felelősség mellett a jóváhagyást ő felségéneb nem ajánljuk, a zárda nagy károsodása áll elő és ezért ő felsége előterjesztésemnek figyelembevételével a leghatározottabban hangsulyozván, hogy ezen jóváhagyás kivételesen történik, a jóváhagyást megadta (Helyeslés jobbfelől.)

Igaz tehát, t. ház, ez a tényállás; a kérdés csak az, vajjon a magyar kormány akkor, a mikor nem adta meg módját és lehetőséget annak, hogy a kongregresszus összeülvén, ezen kérdésben határozzon, vajon vállalhatott volna-e felelősséget, kogy előidézzen egy nagy károsodást annak alapján. (Zaj balfelől.) Én az gondolom, hogy kötelességet teljesitettünk, midőn felelősségünk tudatában ugy jártunk el. (Zaj balfelől.)

Kérem a házat, ezen válaszomat méltóztassanak tudomásul venni. (Élénk helyeslés jobbfelől.) Különben, ha a képviselő urak azok iránt, a miket itt mondottam. bizonyos kétséggel vannak, vagy meggyőződést kivánnak részletesebben szerezni, a részletes iratok és okmányok itt állnak rendelkezésre. (Helyeslés jobbfelől.)

A ház többsége a választokat tudomásul vette

Politikai hirek.

Városi képviselők választása Szabadkán. Szabadkán f. hó 24 volt a városi képviselők választása. A város nyolcz kerülete közül hétben a szabadelvü pártiak győztek s csak egyben győzött a néppárt. Még egy kerületben volt győzelemre kilátásuk a néppártiaknak, de ott állitólag valami szabálytalanság történt, a miért a néppártiak óvást jelentettek be.

A zsidó recepció. Wlassics minister körrendelet intézett a törvényhatóságokhoz, a melyekkel azt tudatja, hogy a zsidó recepcióról szóló 1895 : 42 tc-november 2-án életbelép.

Plósz államtitkár mandátuma. A képviselőház állandó igazoló bizottsága ma Bornemissza Ádám elnöklése mellett ülést tartott, amelyen vizsgálat alá vette Plósz Sándor Baján megválasztott országgyülési képviselőnek megbizó levelét. A megbizó levélül szolgáló választási jegyzőkönyv ugy tartalmára mint kiállitására nézve megfelel a törvény és a házszabályok rendelkezéseinek, a bizottság tehát Plósz Sándort a kérvényezhetésre megszabott harmincz nap fentartásával igazolt képviselőnek jelentett ki s jelentésének a ház elé terjesztésével Gőrgey Béla bizottsági jegyzőt bizta meg.

HIREK.

— **Szemlet.** Bakonyi vezérőrnagy f. hó 25-én Szegedről hosszabb délvidéki körutra indult a honvédcsapatok megszemlélésére. Szemléjét Szabadkán kezdi meg, s mint értesülünk, hasonló czélból Zombort is meg fogja látogatni.

— **KineVezés.** A zombori m. kir. pénzügyigazgató Miklós Virgil nagybecskereki adóhivatali gyakornokot iroda kezelési gyakornokká nevezte ki a zombori penzügyigazgatóságnál.

— **Gazdasági tudósító.** A földmivelésügyi m. kir, miniszter Gräber Ferenc szóntai és Sztankovits Borivoj ó-sztapári lakosokat állandó gazdasági tudósitói tiszttel bizta meg.

— **Eljegyzés.** Konyovits Mladen, a „Zombor és Vidéke" nyomdájának művezetője f. hó 23-án eljegyezte Lukácsevits Sándor tekintélyes zombori polgár leányát, Etelkát.

— **Elhalasztott templomszentelés.** Ujvidékről irják: Minthogy Császka György kalocsai érsek fülbajából még mindig nem gyógyult fel és az orvosok rendeletéből még 2—3 hétig kell szobájában maradni; le kellett mondania az okt. 28-ere kitüzött ujvidéki templomszentelésről és bérmálásról. Mindkét aktus a jövő év tavaszára marad.

— **Előléptetés.** Az igazságügyminiszter 1895. évi október hó 1-étől kezdődő hatálylyal Szücs Pál, szabadkai törvényszéki irodaigazgatót a X fizetési osztály második fokozatába előléptette.

— **Ev. ref. istentisztelet.** A helybeli ev. ref. gyülekezet, folyó hó 27-én d. e. 10 órakor szokott imahelyihelyiségében a reformáczió emlékünnepe gyanánt is istentiszteletet tart.

— **Érsekünk betegsége.** Császka György kalocsai érsék állapota, — mint örömmel értesülünk — tartósan javul, mindamellett orvosai még nem engedték meg, hogy az ágyat elhagyja. A beteg főpap iránt ma József főherczeg is tudakozódott az orvosnál, akik a fenségnek azt a megnyugtató választ adták, hogy ő eminenciája az érsek mielőbb visszanyeri teljes egészségét.

— **Visszautasitott ajánlat.** A pénzügyminiszter Heisler Lajosnak a zombori regálebérletre vonatkozó 107,000 frtos ajánlatát nem fogadta, ennek következtében a bérlet uj árverésen lesz elárverezve, a mire nézve a határnapot később tüzik ki.

— **Katonai céllövészet.** Az őszi gyakorlatokra bevonult honvéd póttartalékosok részére október hó 31-én, a honvéd ujonc póttartalékosok részére pedig novemaer hó 26-án katonai céllövészet lesz Zombor városának Gákova felé eső határreszében.

— **Panasz.** „Megint panasz, hát csak megint panasz . . ." Igy szólunk Petőfivel, midőn a posta ellen egy zombori polgár panaszos sorait vesszük. A panasz elmondja, hogy mennyi durvaságot kell az embernek a csomagok kiadásánál a kezelő személyzettől (itt különösen egy zöld reverendás szolgáról van emlités) eltürni. Sok bajt okoz továbbá a panasz szerint, hogy a pénzes leveleket nagyon későn adják ki, a mi bizony, különösen kereskedő embereknek, nem nagyon kellemes. Még egy pár sérelemmel hozakodik fel a panasz irója; nem tudjuk, hogy mennyire valók, mennyire valótlanok azok, de mindenesetre helyén való lenne, ha a postafőnök utána nézne, s hol ily bajokat tapasztal, erélyes intézkedéseket tegyen.

— **Hymen.** Forkly Vidor, bikityi gyógyszerész, eljegyezte Tessényi Margitot Sürgösdön.

— **Uj ügyvéd Ujvidéken.** Fischer Henrik dr. Ujvidéken, Szücs,- utcza 14. sz. a. ügyvédi irodát nyitott.

— **Terjedő állatbetegség.** A járványos száj- és körömfájás betegsége ismét terjedőben van a megyében Ujabban Zentáról és Ó-Becséről jelentik, hogy a járvány ott kiütött a hasitott körmü állatok között. A hatóságok megtették a szükséges óvintézkedéseket.

— **A szegedi kereskedelmi és iparkamara** 1895. evi október hó 30-án (szerdán) d. u. 4½ órakor saját helyiségében ülést tart. Tárgysorozata a következő: I. A jegyzőkönyv hitelesitésére két tag kiküldése. II. Elnöki jelentések. III. Titkári jelentés az iroda tevékenységéről. IV. Interpellációk és inditványok. V. A kereskedelemügyi minister ur 50937 számu leirata alapján véleményes jelentés a magánbiztositási vállalatokról szóló törvényjavaslatról (A szakbizottság javaslatával.) VI. A kereskedelemügyi miniszter ur 64199 számu leirata, melyben véleményes jelentésre megküldi Gyulafalva község hetivásár engedélyezését kérő folyamodását (A kereskedelmi osztály javaslatával.) VII. A kereskedelemügyi miniszter ur 66257 számu leirata, melyben véleményes jelentésre megküldi a jankováczi országos vásárnapok áthelyezésére vonatkozó folyamodtás (A kereskedelmi osztály javaslatával.) VIII. Az aradi kamara átirata a dohánytőzsdések vasárnapi munkaszünete ügyében tett fölterjesztése pártolásáért (A kereskedelmi osztály javaslatával.) IX. A temesvári kamara átirata a kamarai jelentések kapcsán a kereskedők és iparosok czimtárának közreadása ügyében (A közös bizottság javaslatával.) X. A kassai kamara átirata az iparostanonczisokolák tandijának eltörlése ügyében (Az iparosztály javaslatával) XI. Az osztrák-magyar bank szegedi fiókintézetének átirata váltóbirálók jelöléseért. (A jelölő bizottság javaslatával.) XII. Az osztrák-magyar bank szabadkai fiókintézetének átirata váltóbirálók jelöléseért. (A jelölő bizottság javaslatával.) XIII. Az ó-futtaki ipartestület alakulásának ügye. (Az iparosztály javaslatával.) XIV. A szegedi nőiparegylet kérése a nőipariskola segélyezéseért. (A közös bizottság javaslatával. XV. A zombori pénzügyigazgatóság 71,217 számu átirata üzleti könyv minősitése ügyében. (A kereskedelmi osztály javaslatával.) XVI. A baja-báttaszéki vasut kiépitése czéljából alakult végrehajtó bizottság átirata. (A kereskedelmi osztály javaslatával.)

— **Agyonforrázott gyermek.** Borzasztó kinok közt halt meg Kovil-Szent-Iván községben Plávsity Lázár földesgazda kis leánya. A szülők a kukoriczahordással voltak elfoglalva s a gyermeket a nagyanyja gondviselésére bizták. Az öregasszony kukoriczát főzött egy fazékban s néhány perczre ott

hagyta a gyermeket a fazék mellett. A leányka magára rántotta a forró vizzel telt edényt s mikor a nagyanyja visszatért, haldokolva vonaglott a földön. A gyermeknek a fejéről, arczáról, mellérő teljesen lesült a bőr, a szeme kiégett s karján és egyéb testrészein is sulyos sebek voltak, amelyek megölték.

— **Az apatini közjegyző becsületsértési ügye.** Ismeretes olvasóink előtt a Bács-Bodrogh vármegye közönsége által Szeberényi apatini kir. közjegyző ellen inditott becsületsértési pör. A ma megtartott végtárgyalás során az elsőbiróság fenntartotta első és a Szegedi kir. tábla által *kétszer* megsemmisitett itéletét s az apatini kir. közjegyzőt 200 frt büntetésben marasztalta. A kir. közjegyző személyesen védekezett. A vádhatóság képviseletében Mayer Károly kir. alügyész jelent meg. A vármegyét dr. Horváth Ákos képviselte. Az itélet nem jogerős.

— **Szinészet.** Halmay Imre szintársulata f. hó 26-án kezdi meg Szabadkán előadásait a „Kis Hörcsöggel. A szinház az idén külsőleg is lényeges változáson ment át; csaknem az egész nézőtért renoválták.

— **Épitő iparosok tanfolyama.** A szegedi állami fa és fémipari szakiskolával kapcsolatos épitő ipari tanfolyamra a beiratások november hó 10-dikén kezdődnek, és tartanak november hó 15-dikéig. (Somogyi utcza 11 szám, naponta 9—12 óráig) Az első évre jelentkezők felvételi vizsgálatot tesznek, mely november hó 15-dikén délután 3—5-ig fog megtartatni. Az előadások november hó 16-dikán kezdődnek és tartanak márczius 15-dikéig. Levélbeli jelentkezést elfogad az igazgatóság. Tájékozás végett az intézet igazgatósága közzéteszi a szervezeti szabályzat következő pontjait: 1. §. A szegedi épitő ipari tanfolyam az állami fa és fémipari szakiskolának külön szakosztályát képezi és azzal minden tekintetben szerves kapcsolatban. 3. §. van. A tanfolyamra fölvétetnek rendes tanulókul a gyakorlatban tényleg alkalmazott kömives, ács és kőfaragó tanonczok és segédek, kik választott iparukban gyakorlatilag legalább egy évig működtek és kiknek munkaadójukkal szemben fennáló szerződéses tanonczviszonya a szakiskola teljes bevégzéséig meg nem szünik. Előképzettség gyanánt megköveteltetik a felveendő tanulóktól a népiskola bevégzése, vagy az ennek megfelelő fölvételi vizsga sikeres letétele. 4. §. Amennyiben a rendelkezésre álló hely azt megengedi vendégtanulókul felvétetnek olyanok, kik a fennjelölt iparágak valamelyikében gyakorlatilag működnek, a megkivánt előképzettséggel ugyan nem birnak, de ismereteiket a tanfolyam egyes tantárgyainak hallgatása által gyarapitani óhajtják. 6. §. Az épitő iparosok tanfolyamának tartama három év és pedig tart évenkint november hó 15-től márczius hó 15-ig. Az oktatás vasárnap és iskolai ünnepnapok kivételével naponként tartatik; oktatás ideje alatt a tanulók munkaadóik álta semminemű más munkára nem kötelezhetők. 7. §. A épitőiparos tanfolyamra fölvett tanulók egy-egy évre 3 frt. tandijat fizetnek. 10. §. A tanfolyamban előadandó tantárgyak a következők: Általános tantárgyak: 1 Magyarnyelv és irálytan. 2. Számtan, mértan. 3. Szabadkézirajz. 4. Természettan, vegytan. 5. Abrázoló mértan — szerkesztésirajz. 6 Könyvviteltan. 7. Mintázás. II. Szaktárgyak: 8. Épitési szerkezettan. 9. Épitési alaktan. 10. Épitési anyagtan. 11. Tervezés.

— **Ünnepély Szarvas Gábor emlékére.** Bajárol irja levelezőnk: Még csak pár nap előtt adták át áldott emlékü Szarvas Gábor hült tetemeit az anyaföldnek, a bajai cisztercitarend főgimnáziumának „Tóth Kálmán önképzőköre“ már is vasárnap, folyó hó 20-án, szép és követésre méltó ünnepélylyel fejezte ki kegyeletteljes hódolatát az ő halhatatlan szellemének, ezáltal megelőzve az összes hazai tanintézeteket. Az emlékünnepélyt, melyen Szenczy Győző igazgatóval együtt az egész tanári kar, számos városi notabilitás és az elhunyt közeli rokona, Ujhelyi Géza is megjelent, Török Szilárd tanár nyitotta meg gyönyörü emlékbeszéddel, melyben főleg a magyar nyelv tisztasága érdekében kifejtett fáradhatlan munkásságát megkapó vonásokkal ecsetelvén, az ifjuságot a magyar nemzeti eszmékért való lankadatlan küzdelemre és önfeláldozó hazaszeretetre buzditotta, mint amely magasztos érzésből táplálkozott Szarvas Gábor lángszelleme is. Aztán az intézet nagyérdemü igazgatója vette át a szót és megszokott ékesszólással fejtegette, hogy Szarvas Gábor géniusának a hazai tanintézetek körül a legnagyobb hálával épen ezen tanintézet tartozik, mert ebben nyerte első kiképeztetését, ennek volt valamikor jeles tanára, e város légkörében nőtt föl és ez intézet emlőin szivta magába azon hazafias eszméket, a melyekből a magyar nyelvészetre nézve később annyi dicsőség és áldás fakadt. Az ifjuságnak az ünnepély hangulatához mért szavallatai és fölolvasásai után, befejezésül még az igazgató arra kérte föl az ifjuságot, hogy nemes hévvel és lelkesedéssel buzgólkodjék azokért a szent eszmékért, amelyekért Szarvas Gábor élt és halt.

— **Névmagyarositás.** Becker Lajos bajai illetőségü toponári lakos, valamint Vilmos nevü kiskoru fia vezetéknevének „Békei“-re, Novoszel József csurogi illetőségü s ugyanottani lakos, valamint Lajos, János, Elek és Viktória nevü kiskoru gyermekei vezetéknevének „Ujhelyi“-re kért átváltoztatása belügyminiszteri rendelettel megengedtetett.

— **A Ferenc-csatorna beszakadt zsilipje.** A mint lapunkat Ujvidékről értesitik, a Ferenc József-csatorna Duna-torkolati bedült zsilipjét most már ujra fölépitik. A munkálatok 40.000 frtnyi költséget fognak igénybe venni.

— **Állami segély a müszövőknek.** Petri Ádám temerini müszövő részére Dániel Ernő kereskedelemügyi miniszter, mint a szegedi keresk. és ipar- kamara értesül, 600 frt segélyt engedélyez két szövőszék és a hozzávaló fölszerelések megvételére. A szövőszékek azon föltétel alatt, hogy a segélyezett évenkint két tanonczot képez ki a müszövésben, három év mulva Petri Ádám tulajdonába mennek át és ebből érthetőleg a segélynek az a czélja, hogy fejlesztéssék a damasztszövés, mely már is meglehetős kiterjedéssel bir Bácskában. A szegedi kamara fölterjesztése folytán megyénkben ez már rövid idő óta második segélyezés, amennyiben damasztszövőszékek beszerzésére hasonló összegü segélyeket nyert a kamara közvetitésével egy palánkai és bajai müszövő.

— **A bács-tiszavidéki ármentesitő társulat,** mint lapunknak Ó-Becséről irják, f. hó 18-án ülést tartott Terényi Lajos min. biztos elnöklete alatt. A bizottsági tagok közül igen kevesen jelentek meg. A gyülés első tárgya az 1895. évi pótköltségvetés volt, a mely szerint a szükséglet 156.286 frt 80 kr, fedezet 6000 frt, a hiány tehát 150.286 frt 80 kr. A kiadásoknál 38,655 frt 58 kr. szerepel védelmi anyagra, 57,178 frt 06 kr. fuvarra; 6.854 frt 36 kr. egyebekre. A rongálás helyreállitására 47.312 frt szükséges. Ezután az 1896. évi költségvetés tárgyaltatott, mely szerint a szükséglet 201.272 frt 77 krban fogadtatott el, ezzel szemben fedezet 27.302 frt 96 kr. Hiány tehát 173.969 frt 77 kr. Az ármentesitett terület 27.722 és fél hold. Egy holdra 9 frt 84 kr. esik. Ezután a társulati alkalmazottak illetményeiről szóló szabályzat módositása olvastatott, a mely el lett fogadva.

— **Község elkeresztelése.** Matheovics község lakói közül nehányan felebbezést intéztek a megyéhez az uj telekkönyvezetés alkalmával használt Matheovics elnevezés ellen; ők ugyanis a községnek előbbi két, Matheovics A. és Matheovics B. elnevezését óhajtották megtartani. A megyei törvényhatóság e felebbezésnek helyet nem adott s mint most a megyéhez érkezett miniszteri leirat tudatja, a telekkönyvekben szintén a puszta Matheovics elnevezést fogják használni.

— **Keresk. és iparkamarai ülés.** A szegedi keresk. és iparkamarai kereskedelmi osztálya október 23-án (szerdán) tartotta ülését a következő tárgysorozattal: A kéreskedelemügyi miniszter leirata, melyben véleményes jelentésre megküldi Gyulafalva község hetivásár engedélyezését kérő folyamodását. A kereskedelemügyi miniszter leirata, melyben véleményes jelentésre megküldi a jankováczi országos vásárnapok áthelyezésére vonatkozó folyamodást. Az aradi kamara átirata dohánytőzsdések vasárnapi munkaszünete ügyében tett fölterjesztése pártolásáért. A zombori pénzügyigazgatóság átirata üzleti könyv minősitése ügyében. A baja-báttaszéki vasut kiépitése czéljából alakult végrehajtó bizottság átirata.

* Midőn a nagyközönség szives figyelmét **Unghváry László** hirneves 121 holdas czeglédi gyümölcsfaiskolájának mai számunkban is megjelent hirdetésére felhivjuk: egyuttal jelezzük azt is, hogy biztos tudomásunk szerint *Unghváry László*-féle gyümölcsfaiskola telep egyike a legmegbizhatóbb gyümölcsfacsemete beszerzési helynek, honnét hiteleles faju, szép növésü, rendkivül gazdag gyökérzetü életerős csemetét és vadonczot, kitünően csomagolva, igen nagy mennyiségben s a legolcsóbb áron kaphatni. Igen nagy előnye a faiskolának az is, hogy homokos talajon létesült. már pedig általánosan tudva van, hogy a homok talajból kikerülő csemete mindig jobban fogamzik, mint a nehéz, iszapos vagy agyagföldben nevelt. Nagy előnye ezen iskolának továbbé még az is, hegy fájainak legnagyobbrészét a leghitelesebb forrásból: Bereczki Mátétól szerezte be. *Unghváry László* kimeritő nagy árjegyzékét kivánalomra bárkinek is készséggel megküldi.

Báli selyemszöveteket 35 krtól 14 frt 65 krig méterkint — valamint fekete, fehér, szines, **Henneberg-selyem** 35 krtól 14 frt 65 krig méterkint sima, csikos, koczkázott. mintázottak, damaszt s. a. t. (mint egy 240 különbözö minőség és 2000 szin és mintázatban s. a. t. **postabér és vámmentesen a házhoz szállitva mintákat postafordultával küld: Henneberg G.** (cs. k. udvariszállitó) **selyemgyára Zürichben.** Svájczba czimzett levelekre 10 kros, levelezö lapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

IRODALOM.

Külföldi dekameron. Négy testes kötet hagyta el ismét a sajtót az „Atheneum“ r.-társulat kiadásában. A négy kötet éppen kerekszám száz rövid elbeszélést foglal magában, valamennyi külföldi irótól való, s ezért a négy kötetes gyüjteménynek „Külföldi dekameron“ czimet adtak. Az elbeszélés-gyüjteményt leghiresebb külföldi irók közreműködésével szerkesztik: Cserhalmai H. J. és Gerő A. Ha csak felületesen végig lapozzuk is ez a testes négy kötetet, már az első pillanatra bizonyos érdeklődés támad bennünk, mivel ebben a gyüjteményben majdnem az összes európai müvelt nemzetek irodalma képviselve van egy-két jeles dolgozattal. De ugy látszik, hogy a dekameron szerkesztői mégis inkább azoknak a nemzeteknek irodalmára forditották inkább figyelmüket, amelynek irodalmi termékei eddig nálunk csak szórványosan fordulnak elő magyar forditásban. Igy a lengyel, dán, svéd és norvég, cseh, horvát, holland, olasz, orosz,

ruthén, finn, spanyol, uj-görög, szerb, bosnyák nemzeti irodalmak jelesebb termékei vannak átültetve, sőt találunk amerikai, izlandi, siami és szibériai novellákat is a kötetekben. Természetesen a franczia, német és angol irodalom van leggazdagabban képviselve és a kiválóbb iróktól. Mint érdekes jelenséget felemlíthetjük, hogy van egy magyar tárgyu angol novella is az első kötetben és tárgya az 1848-iki szabadságharczból van meritve. Czime: „A puszta démona.“ Szerzője, ugy látszik, meglehetősen ismerős a magyar viszonyokkal, mert egyetlen helyen követ el anakronizmust, mely pedig a magyar tárgyu külföldi irodalmi müvekben oly gyakran elő szokott fordulni. Ezen kivül az angol iró nagy rokonszenvvel és melegséggel szól a magyar nemzeti törekvésekről.

Ez a száz novella ebben a szép magyaros forditásban különben érdekes bepillantást enged a külföldi, főként a magyar olvasó közönség által eddig kevésbé ismert népek nemzeti szellemének vegykonyhájába, lelki műhelyébe. Megismerkedünk a földkerekség messze tájain élő népek felfogásával érzelmeivel, izlésével, vágyaival, eszközeivel, törekvéseivel.

Előttünk áll a svéd- és norvég iró, kit nem a tavasz szépsége és bája lelkesit, mert az előtte kevésbé ismeretes, rövid levén náluk a tenyészet ideje, a lombok évszaka, hanem megragadja a rettenetesen zord tél képe és a hómezők vadregényes tájaira ragadja el képzelmünket. Az északi tél felséges leirását találjuk Gustav of Geijérstam Hózivatar czimü, remek tollal megirt svéd novellájában. Az izlandi és sziami novellákban pedig olyan fogalmakkal találkozunk, melyek eddig nálunk ismeretlenek. Viszont a bosnyák és szerb, horvát novellákban elbájol bennünket az a természetes kellem, melyet a józanul, de egyszerüen, furfangos mesterkéltség nélkül gondolkozó emberekkel való érintkezésben tapasztalunk. Milyen természetes és egyszerü ezeknek a délszláv iróknak felfogásban a szerelem, bezzeg másképen hat ránk az érzékileg izgató franczia. olasz és spanyol iró. Mindjárt összehasonlitást is tehetünk az egyes fajok szellemi érettsége és fejlettsége között. A nagy nemzetek irói oly rengeteg tárgyismerettel foglalkoztatják elménket és a mese szövésben oly bámulatos leleményesek, hogy többször valóban kimeritik képzelmünket, mig ellenben a finn és svédnorvég irók tárgya mindig egyszerü, egy utazás, egy kirándulás, melynek leirásában inkább a természet csudás erőinek hatása van feltüntetve az emberi kedélyre. Rendkivüli vonzók a lengyel novellák és az ujgörög elbeszélések, különösen ez utóbbiak azért, mert lépten-nyomon a letünt klasszczismus romjainak maradványai csillámlanak fel az iró lelkében. Az Athenaeum valóban derék szolgálatot tett a magyar olvasóközönségnek, midőn most első kézből, sikerült magyar forditásban, nyujtá nekünk ezeket a külföldi novellákat, melyekhez legfeljebb eddig a sokféle német „Roman-Bibliothek“-ben juthattunk. A szerkesztőket pedig elismerés illeti, hogy jó izléssel és érzékkel válogatták össze ezeket a novellákat, melyek mind érdekes olvasmányok. Egy-egy kötet ára 2 frt Az egész gyüjtemény 8 frt. Kapható minden hazai könyvkereskedésben.

Tiz év az ügyvédi pályán. Tersánczky Gyula, győrszigeti ügyvéd ily czimü munkájára hirdet előfizetést. A munka, mint a felhivás irja, a szerző fontosabb jogeseteit fogja tárgyalni. azonkivül ki fog terjeszkedni a büntetőtörvénykönyv egyes szakaszaira, melyek a gyakorlati alkalmazásban más értelemben nyernek érvényt. Ezen biografiai munka tehát jogi köröknek és személyeknek igyekszik hasznára válni praktikus adatok gyüjteményével. A mü füzetekben jelentik meg; egy füzet ára 5 korona lesz. Az előfizetések szerző czimére, Győrsziget, gőzmalomtér 1. sz. alá küldendők.

Szám 940
1895.

Árverési hirdetmény.

Alolirott birósági végrehajtó az 1881. évi YX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, hogy a zombori kir. járásbiróság 1895 évi 10474 számu végzése következtében dr. Czvetkovits Péter ügyvéd által képviselt Törley József s társa javára Lukits Gyula ellen 250 frt és jár. erejéig foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 540 frtra becsült pezsgő s füszer áruból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbiróság 11394 1894, számu végzése folytán 260 frt tőkekövetelés ennek 1895 évi márczius hó 5 napjától járó 6 % kamatai és eddig összesen 48 frt 90 krban biróilag már megállapitott költség erejéig **Zomborban alperes üzletében leendő eszközlésére 1895 évi november hó 4 napjának előtti 9 órája** határidőül kitüzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatni meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108 §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet igérőnek becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Zomborban, 1895. évi október hó 17 napján.

Styrum Mór.
kir. jbirósági végrehajtó.

Baja—zombor—ujvidéki helyi érdekü vasut.

A magyar kir. államvasutak kezelése alatt.

MENETREND.

Érvényes a baja—zombor—ujvidéki helyi érdekü vasut megnyitása napjától.

Vegyes-vonat 5112. I—III. oszt.	Vegyes-vonat 5114. I—III. oszt.	Személy-vonat 5102. I—III. oszt.	Állomások	Személy-vonat 5101. I—III. oszt.	Vegyes-vonat 5113. I—III. oszt.	Vegyes-vonat 5111. I—III. oszt.	HELYÁRAK ZOMBORTÓL: I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.
.	.	8 35	ind. Budapest k. p. u. . . . érk.	7 25	.	7 05			
.	.	5 13	„ Szabadka . . . . „	12 50	.	10 30			
3 35	.	1 00	ind. **Baja** . . . . . érk.	9 30	.	7 05	1.50	1.20	75
3 47	.	1 11	Baja-Szállásváros . . .	9 21	.	6 55	1.50	1.20	75
4 04	.	1 26	Vaskut	9 04	.	6 38	1.50	1.20	75
4 36	.	1 51	Gara	8 40	.	6 09	1.—	80	50
4 56	.	2 08	Rigyicza	8 22	.	5 41	1.—	80	50
5 29	.	2 33	Sztanisits	8 03	.	5 17	50	40	25
5 51	.	2 52	Gákova	7 37	.	4 43	40	22	15
6 13	.	3 13	Nenadics	7 16	.	4 17	30	15	10
6 25	.	3 24	érk. **Zombor** . . . . ind.	7 05	.	4 05	—	—	—
9 27	.	.	érk. Szabadka . . . . ind.	4 50	.	2 05	—	—	—
10 59	.	7 57	„ Vinkovce . . . . „	.	.	7 10	—	—	—
.	.	7 10	ind. Vinkovce . . . . érk.	10 59	10 22	.	—	—	—
.	.	2 05	„ Szabadka . . . . „	9 27	10 40	.	—	—	—
.	2 30	3 51	ind. **Zombor** . . . . érk.	6 30	7 18	.	—	—	—
.	+2 33	+3 58	Zombor-Vásártér (f. m. h.)	+6 21	+7 09	.	30	15	10
.	+2 50	+4 10	Fernbach-Szállás (f. m. h.)	+6 10	+6 58	.	30	15	10
.	3 02	4 21	Zsarkovácz	6 00	6 48	.	30	15	10
.	3 21	4 37	Ó-Sztapár	5 44	6 30	.	40	22	15
.	3 48	4 58	Bresztovácz	5 22	6 08	.	50	40	25
.	4 17	5 23	Hódságh	4 52	5 42	.	1.—	80	50
.	4 55	5 52	Parabuty	4 23	5 02	.	1.50	1.20	75
.	5 11	6 07	Paraga	4 11	4 29	.	1.50	1.20	75
.	5 34	6 26	Gajdobra	3 52	4 08	.	1.50	1.20	75
.	5 51	6 42	Bulkesz	3 38	3 46	.	2.—	1.60	1.—
.	6 15	6 63	Petrovácz-Glozsán . .	3 25	3 32	.	2 —	1.60	1.—
.	6 52	7 23	Futtak	2 53	2 51	.	2.50	2.—	1,25
.	7 18	7 53	érk. **Ujvidék** . . . ind.	2 25	2 15	.	3.—	2.40	1.50
.	12 50	.	érk. Mitrovicza . . . ind.	.	8 31	.	—	—	—
.	11 58	9 38	„ Zimony . . . . „	.	8 47	.	—	—	—

MEGJEGYZÉSEK.

1. Az állomások nevei mellett balról álló időadatok felülről lefelé, a jobbra állók pedig alulról felfelé olvasandók. — 2. Az in dulási és érkezési idők vonatkoznak. — 3. Az éjjeli idő esti 6 00 órától reggeli 5 59 perczig a perczeket jelző számjegyeknek aláhuzásával van kitüntetve.

középeurópai időre

Jelmagyarázat. *a)* (f. m. h.) = feltételes megállóhely. — *b)* + = feltételes megállás,

Budapest, 1895. augusztus havában.

Az igazgatóság.

Csak **akkor valódi**, ha a háromszögű palaczk az ott levő szalaggal (vörös és fekete nyomás sárga papiron) van elzárva.

Utánzatok törvényileg üldöztetnek.

Eddigfölülmulhatatlan!

Maager Vilmos-féle

valódi tisztitó

MÁJOLAJ.

Törvényileg védett felszerelés

Maager Vilmostól Bécsben.

Az első orvosi tekintélyek által megvizsgáltatott és emészthetőségénél fogva gyermekeknek is különösen ajánltatik és rendeltetik mindama eseteknél, melyeknél az orvos az egész testi szervezet, különösen a mell és tüdő erősitést, a test súlyának gyarapodását a nedvek javitását, valamint általában a vér tisztitását el akarja érni. — Egy üveg ára 1 forint és kapható a gyári raktárban Bécsben. III/3, ker. Heumarkt 3. valamint az oszt.-magyar monarchia legtöbb gyógyszertárában.

Főraktár és főelárusitás az osztrák magyar monarchia részére:

Maager Vilmos,

Bécs III/3., Heumarkt 3.

Zomborban: **Weidinger Zs. és S, és Mayer és Thum** kereskedő uraknál.

Specialista sérvkötőkben

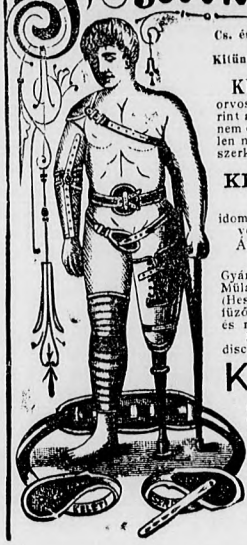

Cs. és kir. osztrák-magyar és belga kir. szabadalom!
Kitüntetett Brüsszel 1893. aranyérem és diszokmánynyal.

KELETI-féle sérvkötő

orvosi tekintélyek véleménye szerint a legtökéletesebb ezen nemben, nem csúszik, nem gyakorol kellemetlen nyomást és eltávolitja czélszerű szerkezetenél fogva az eddigi sérvkötők hiányait.

KELETI-féle gummi-sérvkötő

idomitható pelottával, szarvasbőrvédővel és biztonsági övvel.

Árak: **egyoldalu 6—8 frt kétoldalu 12—16 frt.**

Gyáramban készülnek ezenkivül: Műlábak, műkezek, egyenestartók, (Hessing-féle rendszer) orthopaediai fűzők, haskötők, görcsér harisnyák és mindenféle franczia gummiáruk.

Megrendeléseket pontosan és discreten eszközöl 1731

KELETI J.,

cs. és kir. szab. kötszeresz és orvos-sebészi műszeresz.

Főüzlet és sérvkötészeti műhely:

BUDAPEST,

IV., koronaherczeg-utcza 17.

Sebészeti műszergyár: Rostély-utcza (Károly laktanya 15.)

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Egy doboz ára 1 frt 20 kr. elküldés utánvét vagy az összeg előleges beküldése után.

KLYTHIA

A BŐR ÁPOLÁSÁRA

Az arczbőr szépitése és finomitása.

ZSIRPUDER.

Legelegánsabb toilette-, bőr- és szalon-puder fehér, rozsaszin vagy sárga.

Vegyileg megvizsgálva és ajánlva dr. Pohl J. J. cs. kir. tanár által Bécsben.

Elismerő levelek a legjobb körökből minden dobozhoz mellékelve.

TAUSSIG GOTTLIEB

finom toilette-szappanok gyárosa és illatszerek főraktára Bécs 1. Wollzeile 3. sz.

Kapható: a legtöbb illatszer-, drogua- és gyógyszertárakban valamint **Zomborban Engel Mór** urnál.

Őszibarackfa - csemeték nagymérvbeni eladása.

Eladásra szánt készlet: 103 legkitünőbb fajban mintegy **80,000 drb.**

Csemeték árai: az 1—2 éves gazdag gyökerü, életerős darabja (azok erőssége szerint) **20** krtól **40** krig

Nagybani árak.	100 drb.	40	kros	csemete	1	vagy	100	fajban	88	frt.		**100-anként.**
	250 „	40	„	„	1	„	100	„	36	„		
	500 „	40	„	„	1	„	100	„	34	„		
	1000 „	40	„	„	1	„	100	„	32	„		
	5000 „	40	„	„	1	„	100	„	30	„		

Igen nagy készlet van a következő fajokból: (melyekben a kitünőbbnél kitünőbb korai amerikai fajok nagyrészt bent foglaltatnak) Amsden, Beatrix, Egresi-féle duránci, Grosse Mignonne hative, Grosse Mignonne tardive, Gyümölcskertek királynője, Honeyvell, Korai Sándor, I. Lipot, Lord Palmerston, (egyenlő a Saint Joséval), Matelka dijazottja, Mezőkomáromi duránci, Olga királynő, Precoce de Canada, River's korai, Rothe may de Brig, Szép őrnő, Szögi duráncija, Valparaiso, Venus emlője, Vezerle-féle korai duránci Waterloo, Wilder, Würtenberg király stb. stb.

Tessék árjegyzéket kérni!

Alapittatott 1864-ben.

Pacholek Károly

Első magy. oldalfegyver-, sarkantyu- és vivófölszerelési gyár.

VIII., Balassa-utcza 5. szám

Gyári raktár: IV., Koronahg.-u. 10

A cs. és kir. hadsereg, valamint a m. kir. honvédség tiszti és legénységi kardjainak és vivószerelnek szállitója.

Ajánlja gyárának kitünő készitményeit: **kardok, török vivókesztyük, fej- és test védek.** Valódi franczia és olasz kardok és vivótőrök.

Árjegyzék bérmentve ingyen. Javitások jutányosan.

Eredeti anyakönyvvezetői kardok csakis nálam kaphatók.

Nyomatott a „Zombor és Vidéke“ könyvnyomdájában.